

سرمقاله:

راهکارهای بهبود ضریب تاثیر مقالات علمی

چکیده

سرمقاله حاضر، به نویسندگان می‌گوید که چگونه ضریب تاثیر مقاله خود را به میزان چشمگیری بهبود بخشند. اگرچه این سرمقاله، به طور خاص برای نشریه تکنویشن^۱ نوشته شده، اما بسیاری از نکات مطرح شده در آن، برای سایر نشریات نیز مفید و قابل استفاده هستند. با وجود اینکه ارزش علمی هر مقاله، منحصر به فرد می‌باشد، اما بهترین راه نشان دادن این ارزش به مخاطبان، برای همه مقاله‌ها یکسان است و این سرمقاله تلاش دارد تا چنین روشی را معرفی کند.

در نوشته حاضر، با هدف کمک به نویسندگان برای بالا بردن ضریب تاثیر مقالاتی که تهیه می‌کنند، مجموعه‌ای از الزامات و پیشنهادات ارائه شده است. با وجود اینکه انتظار می‌رود نشریات معتبر، تعداد مقالات چاپی خود را سالانه افزایش دهند، اما در مورد تعداد کمی از آن‌ها این اتفاق می‌افتد. به عنوان مثال، تعداد مقالات ارسالی به نشریه تکنویشن از کمتر از ۲۰۰ مقاله در سال ۲۰۰۵ به بیش از ۷۰۰ مقاله در سال ۲۰۱۴ افزایش یافته است؛ با این حال، اساساً به دلیل تلاش نشریه تکنویشن برای چاپ مقالات باکیفیت‌تر و همچنین اجتناب نشریه از چاپ مقالات غیرهمراستا با محورهای موضوعی آن (نوآوری و فناوری، کارآفرینی و مدیریت فناوری)، تعداد مقالات مورد پذیرش نشریه کمتر از تعداد مقالات ارسالی است. البته طی ده سال گذشته، تعداد نشریات جدید به میزان قابل توجهی افزایش یافته و این نشریات جدید مقالات زیادی چاپ می‌کنند. بدین ترتیب تعداد نسبتاً ثابت مقالاتی که در مجلات با تاثیر بالاتر چاپ می‌شوند تا حدی جبران می‌گردد.

نکته دیگر این است که سیستم‌های امتیازدهی فعلی در مراکز دانشگاهی، باعث تمرکز بر تعداد مقالات و پذیرش مقاله در نشریات معتبر شده است، بنابراین همه تلاش می‌کنند که مقالات پژوهشی‌شان برای انتشار پذیرفته شود و

کسی نگران افزایش ضریب تاثیر مقاله‌ای که منتشر می‌کند نیست. اما اساتید باید توجه داشته باشند که سیستم ارتقاء در حال تغییر است و آن‌ها دیگر بر اساس تعداد مقالاتی که چاپ کرده‌اند ارزیابی نمی‌شوند بلکه بر اساس کیفیت و ضریب تاثیر هر یک از مقالاتشان ارزیابی می‌شوند. دیگر بیشترین تمرکز بر کیفیت است نه بر کمیت. نمونه‌هایی از این تغییر رویکرد عبارتند از تمرکز بر میزان استناد (Times Higher and Financial Times) و تمرکز بر تاثیر (Research Practice UK). اکنون که دلایل اهمیت بالا بردن میزان تاثیر یک مقاله و بی‌اهمیت بودن توجه صرف به مقاله، ارائه گردید، بپوش خود را از بررسی هزاران مقاله چاپ شده در مجله تکنویشن و دیگر مجلات ارائه می‌دهیم.

۱. هم‌خوانی زیباست، زیبا باشید- هر چه مقالات با هم هم‌خوانی بیشتری داشته باشند- خواندن آنها آسان‌تر است. هم‌خوانی مقاله‌های حوزه مدیریت، که در نشریه هاروارد بزنس ریویو چاپ شده عالی و مشهود است. مقالات این نشریه ساختار نوشتاری ثابتی دارند و بنابراین خواندن آنها بسیار آسان است چراکه خواننده فقط بر محتوا تمرکز می‌کند. هنگامیکه ساختار نگارش مقالات متنوع باشد، خواننده مجبور می‌شود چارچوب مقاله را تفسیر کند و به جای توجه کردن به محتوای مقاله، بر فهم ساختار تمرکز نماید. نویسندگانی که از رویه‌ها و قواعد مرسوم نشریه مورد نظر خود تبعیت می‌کنند، کار خواننده را بسیار ساده‌تر می‌نمایند. بدین ترتیب خواننده ارزش مقاله را درک و از آن قدردانی می‌کند. برای مثال، در نشریه تکنویشن از پانویشت استفاده نمی‌شود. بهتر است خود نویسنده این مساله را رعایت کند تا داوران یا سردبیران مجبور نشوند این موضوع را به وی یادآوری کنند - در اینصورت داوران و سردبیران بر موضوعات مهمتری که به ارزش مقاله می‌افزاید تمرکز خواهند کرد. اگر نویسنده آخرین نسخه‌های چاپ شده در یک مجله را بررسی کند متوجه می‌شود که چه کارهایی را باید انجام دهد و چه کارهایی را نباید انجام دهد.

۲. فرض کنید خوانندگان بسیار خسته هستند و عجله دارند- کار خواننده را آسان کنید- داوران و خوانندگان کمتر از آنچه شما فکر می‌کنید وقت دارند و می‌توانند به مقاله شما توجه کنند- بهتر است کار آنها را آسان کنید. مسلماً هدف ما این است که خوانندگان از مقالات ما و آنچه مقالات به آنها ارائه می‌کنند لذت ببرند. برای آسان کردن خواندن، فقط توجه به چارچوب ثابت کافی نیست، بلکه باید چکیده را طوری نوشت که خواننده متوجه شود که مقاله به چه پرسشی پاسخ می‌دهد، از چه روش یا تکنیک و بافتی استفاده می‌کند، و چه نظریه و روشی را ارائه می‌دهد. باید در کل مقاله، خواننده را با استفاده از عنوان‌های اصلی و فرعی راهنمایی کنید. بدین ترتیب خواننده به سراغ محتوای مورد نظرش می‌رود. برخی از افراد ترجیح می‌دهند یک مقاله را از ابتدا تا انتها نخوانند. به عنوان مثال، ممکن است یک خواننده بخواهد قبل از اینکه متوجه شود سوال مقاله چیست، پیامدهای عملی- مدیریتی و سیاست- مقاله را بررسی کند (اگر از عنوان‌های اصلی و فرعی مناسب استفاده شده باشد این امکان به وجود می‌آید).

۳. دانش‌افزایی مقاله را واضح بیان کنید و آن را در مقاله تکرار کنید- اگر چیزی واقعا مهم است، باید آن را به روشنی بیان کنید و اغلب موارد لازم است که آن را بیش از یک بار عنوان کنید. بهتر این است که یکی دو جمله درباره دانش‌افزایی مقاله در چکیده بنویسید. دانش‌افزایی، باید در قسمت تجزیه و تحلیل یافته‌ها هم به وضوح

عنوان شود. حتی بهتر است در مقدمه مقاله هم، جمله‌ای در مورد دانش‌افزایی مقاله بنویسید. اگر دانش‌افزایی، گذرا بیان شود، ممکن است خواننده آن را نادیده بگیرد؛ اما اگر آشکارا بیان شود و بیش از یک بار ذکر گردد بعید است که نادیده گرفته شود. به عنوان مثال، می‌توان از چنین عباراتی استفاده کرد: «این مقاله با بررسی کردن ...، مطالب جدیدی را به پیشینه موضوع می‌افزاید... و نشان می‌دهد ... یا این مقاله به این دلیل حائز اهمیت است که ...»

۴. **به جز در موارد ضروری از تکرار بپرهیزید** - در کنار این موضوع که تکرار دانش‌افزایی اهمیت دارد، اما لازم به تاکید است که تکرار کردن سایر مطالب، ارزش چندانی ندارد. برخی از نویسندگان، تمایل دارند تا جزئیات را تکرار کنند. به عنوان مثال با وجود اهمیت روش پژوهش، لزومی ندارد در بخش‌های مختلف به تکرار جزئیات آن پرداخته شود. خوانندگان فقط به نوآوری و مفهومیافته‌های شما علاقه‌مند هستند. به طور خلاصه، یک ایده یا واقعیت فقط باید وقتی در یک مقاله تکرار شود که تاکید بر آن واقعا بسیار مهم باشد.

۵. **چه کسی هیجان زده خواهد شد و چرا** - برخی از مقالات به ندرت خواننده می‌شوند، در حالی که مقالات دیگر با دقت و به دفعات خوانده می‌شوند. یک مقاله عالی، مقاله‌ای است که به راحتی قابل دسترسی باشد، برای مخاطبان مناسب ارسال شود و به شکلی ارائه گردد که توجه خواننده را جلب کند. مهمتر از همه، اینکه بتواند با رعایت صداقت، خواننده را تا پایان مقاله مشتاق نگاه دارد. به این معنا که، مقاله باید آنچه را در چکیده و مقدمه وعده داده است ارائه دهد. با اینکه عنوان و چکیده‌ای که وعده‌های نادرست در مورد محتوای مقاله به خوانندگان بدهد بیشتر دانلود می‌شود، اما خوانندگانی که به دام افتاده‌اند از اینکه وقتشان تلف شده است آزرده می‌شوند. گاهی اوقات یک نویسنده، ذکر می‌کند که انتظار دارد خواننده متوجه شود که این مقاله به موضوع مرتبط است و چه مفاهیم و دانش‌افزایی را ارائه می‌دهد. در این صورت، کار اولیه نویسنده آسان‌تر است - و به تفکر و نوشتن کمتری نیاز دارد، اما چون این راهبرد باعث می‌شود مقاله رد شود پس رویکردی کوتاه‌بینانه و دور از صلاح است. نویسندگان باید عنوان کنند که کارشان تا چه حد قابل تعمیم دادن هست یا نیست. بدین ترتیب، مقاله با مخاطبانی که از دانش‌افزایی آن بهره می‌برند ارتباط برقرار خواهد کرد.

۶. **نوآوری در دانش و نه در پارچوب** - در مواردی که مجله ساختار مخصوصی ندارد، ساختار مناسب مقاله عبارت است از: مقدمه^۲، مرور ادبیات^۳ (پیشینه پژوهش)، روش^۴، یافته‌ها^۵، تجزیه و تحلیل^۶ (دانش‌افزایی^۸ کار)، و جمع‌بندی^۹. پیشینه پژوهش و تجزیه و تحلیل یافته‌ها مهمترین بخش‌های مقاله هستند، زیرا زمینه پژوهش را مشخص می‌کنند - مشخص می‌کنند که چرا این پژوهش مهم است - و درک درستی از سهم پژوهش حاضر در درک نظری و عملی را ارائه می‌دهند (برای اطلاعات بیشتر رجوع کنید به سان و لیتون (۲۰۱۴)^{۱۰}).

۷. **تمرکز بر ارزش** - بخش‌هایی از مقاله که ارزش را ارائه می‌دهند مهمتر هستند. هرچه ارزش یک ایده یا موضوع بیشتر باشد، این نکته باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

۸. **مطرح کردن سوال پژوهش در همان جمله اول** - مقالات پژوهشی دانشگاهی، باید به یک سوال پاسخ دهند. چون خواننده انتظار ندارد به بیش از یک پرسش پاسخ داده شود، پس فقط یک سوال باید لحاظ شود. همچنین محدودیت اندازه و ساختار مقالات اجازه پاسخ دادن به بیش از یک پرسش را نمی‌دهد. گاهی مقالاتی به نشریات

ارسال می‌شوند که در آنها پیش از ارائه پرسش اصلی مقاله، ۸ صفحه متن نوشته شده است. چنین رفتاری، باعث می‌شود که بسیاری از خوانندگان از دست بروند و مقاله را نخوانند. برخی از خوانندگان در صورتی که نتوانند پرسش مقاله را در پاراگراف اول پیدا کنند آن را نمی‌خوانند. باید اطمینان حاصل کنید که خوانندگان خود را از دست نمی‌دهید - پرسش پژوهش خود را در خط اول مقدمه مطرح کنید. ممکن است این کار در ابتدا دشوار به نظر برسد، اما یک عادت مهم است که با تمرین آسانتر می‌شود.

۹. یک شکاف پژوهشی را نشان دهید و آن را پر کنید - مقاله باید به سؤالی پاسخ دهد که قبلاً پاسخ داده نشده است. اگر فقط بنویسید که یک شکاف پژوهشی وجود دارد کفایت نمی‌کند. باید نشان دهید که یک شکاف پژوهشی وجود دارد و عنوان کنید که چرا پرکردن آن مهم است. برای نشان دادن یک شکاف پژوهشی، باید مختصراً به منابع پژوهش ارجاع دهید. منابع مهم و جدید باید ذکر شوند. با این حال، لازم نیست نویسنده تمام یک مقاله را برای خواننده توصیف کند.

۱۰. چه چیز کار شما واقعاً جدید است - معمولاً نشریات علوم اجتماعی، مقالاتی که تکرار پژوهش‌های پیشین هستند را منتشر نمی‌کنند. در نتیجه، جمله‌هایی مانند اینکه این کار یافته‌های قبلی را تایید می‌کند یا نتایج این پژوهش با نتایج فلان مقاله همخوانی دارد برای نشریات جالب نیستند. نویسنده باید به وضوح عنوان کند که پژوهش او چه چیز جدیدی که پیش از این هرگز در نظر گرفته نشده است را ارائه می‌دهد. بیان کردن اینکه هیچیک از مقالات قبلی، موضوع مورد نظر را در زمینه^{۱۱} خاص بررسی شده در این مقاله، بررسی نکرده‌اند، کفایت نمی‌کند. به عنوان مثال توزیع تلفن‌های همراه در تیموکتو^{۱۲}. اگر زمینه جدید، نوآوری و دانش‌افزایی مقاله محسوب می‌شود، باید توضیح داده شود که چرا این زمینه باید بررسی شود، این زمینه را به چه موقعیت‌های دیگری می‌توان تعمیم داد و این بررسی چه تاثیری بر دیدگاه ما در مورد ضرورت نظریه دارد. برای مثال، آیا برای رسیدن به بیش در مورد شرایط خاصی که چارچوب‌های نظری دیگر برای آن حائز اهمیت می‌باشند، فناوری‌ها یا مکان‌های دیگری باید در نظر گرفته شوند.

۱۱. از حداقل کلمات ممکن استفاده کنید، اما بسیار واضح بنویسید - در یک مقاله باید از حداقل کلمات ممکن استفاده شود، اما در عین حال درک جملات باید بسیار آسان باشد. نویسندگان گاهی اوقات سعی می‌کنند با اشاره غیرمستقیم به موارد، خلاصه‌تر بنویسند. در این صورت خواننده سردرگم می‌شود. خواننده نمی‌تواند از نویسنده سوال بپرسد (برعکس سخنرانی‌ها که مخاطب می‌تواند از سخنران سوال بپرسد) و نویسنده نیز نمی‌فهمد که خواننده سردرگم شده است (اما در سخنرانی‌ها، سخنران متوجه سردرگمی مخاطب می‌شود). می‌توان با طی کردن یک جریان منطقی هنگام رفتن از یک بخش به بخش دیگر، از یک بند به بند دیگر و از یک جمله به جمله دیگر، واضح و مختصر نوشت. هر مورد باید به مورد بعدی منجر شود. مثلاً: اکنون که نتایج و فرضیه مرتبط بررسی شد، دلالت‌های نظری و عملی در بخش تجزیه و تحلیل بررسی می‌شود.

۱۲. مراقب علامت‌های اختصاری باشید - با اینکه کلمات اختصاری به نوعی، میانبر هستند، اما اغلب باعث سردرگمی خوانندگان می‌شوند. غالباً نویسندگان از کلمات اختصاری برای واژگان با تکرار کم استفاده می‌کنند در

حالی که اگر واژه‌ای کمتر از ۵ بار استفاده شود، بهتر است به طور کامل درج گردد. برای واژه مهمی که فقط یک بار در کل صفحه استفاده شده، بهتر است به خواننده یادآوری شود که به چه کلماتی مربوط است. هر چقدر هم که یک کلمه اختصاری برای نویسنده واضح باشد، باز هم در اولین استفاده باید به طور کامل نوشته شود مانند: مدیریت فناوری ((Management of Technology (MOT)). در صورت استفاده بیش از ۵ کلمه اختصاری در یک متن، بسیاری از خوانندگان سردرگم می‌شوند. به جای استفاده از کلمه اختصاری، می‌توان یک کلمه را بصورت مورب نوشت. در اینصورت خواننده هم به کلمه توجه می‌کند و هم به خاطر تعداد زیاد کلمات اختصاری گیج نمی‌شود.

۱۳. محتوای مقاله نباید بیش از حد شخصی باشد - عباراتی مانند به نظر ما، ما بر این باور هستیم، من پیشنهاد می‌کنم ضعیف یا متکبرانه هستند - و استفاده از آنها روش نوشتاری مناسبی نیست. برخی از نویسندگان پا را فراتر می‌گذارند و خودشان را که یک نفر هستند، مخاطب می‌کنند. به طور خلاصه، در بسیاری از مجلات فنی، جمله‌ها باید مجهول باشند زیرا کار علمی به نظر و عقیده ربطی ندارد و بنابراین نباید با زبان شخصی نوشته شود و در آن نظر یا عقیده بیان شود.

۱۴. به سبک دکترا نویسید - بسیاری از نویسندگان، مقاله را به سبک پروژه‌های دکتری می‌نویسند. به این معنی که، بر روش و یافته‌ها بیش از حد تمرکز می‌کنند. با اینکه پرسش و پیامد پژوهشی در پروژه‌های دکتری مرکز توجه نیست، اما در مقالات مجلات علمی، پرسش پژوهشی و پیامدهای عملی و نظری آن حائز اهمیت است. به طور خلاصه، آنچه که در شروع کار دانشگاهی باعث موفقیت شده است، دیگر کلید موفقیت نیست.

۱۵. مقاله را قبل از آماده شدن ارسال نکنید - از خودتان بپرسید آیا این مقاله برای چاپ شدن آماده است؟ این سوال را باید از دیگران نیز بپرسید. تحت فشار بودن برای چاپ مقاله، باعث می‌شود که نویسندگان مقالات متعددی درباره یک موضوع واحد یا یک مورد بنویسند. از نظر بیشتر مجلات، این رویکرد جذابیتی ندارد. یکی از نشانه‌های این که کسی در این دام افتاده است، این است که نویسنده احساس می‌کند که باید نشان دهد که مقاله اکتشافی است و یا قبل از اینکه کسی از نتایج این پژوهش کمک بگیرد، ذکر کند که تحقیقات و مطالعات آتی در این زمینه ضروری است. وقتی که بحث یک پژوهش اکتشافی را می‌بینیم از خود می‌پرسیم آیا نویسنده وقت کافی نداشته است و یا اینکه آیا نویسنده می‌خواهد با ایده‌ها و تلاش فوق العاده محدود تعداد زیادی مقاله بنویسد.

۱۶. هر چه می‌توانید بازخورد بگیرید - بازخورد ضروری است. از همکاران خود بخواهید کارتان را بخوانند و در مورد آن اظهار نظر کنند. برخی از نویسندگان نگران هستند که ایده‌هایشان به سرقت برود. با اینکه چنین چیزی ممکن است، اما بسیار بعید است که کار شما به سرقت برود. بازخورد زود هنگام، باعث می‌شود اطمینان حاصل کنید که روش - جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل - مناسب است. بازخوردی که در آخر نگارش مقاله دریافت می‌کنید، هم ضروری است؛ چرا که باعث می‌شود اطمینان حاصل کنید که مقاله واضح نوشته شده است و در مورد تعمیم و پیامدهای (عملی و نظری) مقاله مشاوره دریافت کنید، در نتیجه خوانندگان بیشتری خواهید داشت و تاثیر مقاله شما بیشتر می‌شود.

۱۷. ایجاد انگیزه برای مطالعات آتی - پاسخ دادن به یک سوال، باعث شکل گرفتن پرسش‌های جدید می‌شود

و یا اهمیت پرسش‌های مرتبط به سوال پاسخ داده شده را به ما یادآوری می‌کند. این پرسش‌ها را بیان کنید و مشوقی برای بیان آن‌ها باشید. چنین بحثی زمینه ساز تحقیقات آتی شما و دیگران است. نویسندگان مقالات آتی از کار شما به عنوان منبع استفاده می‌کنند و بیان می‌کنند که شما اهمیت کار بیشتر در این زمینه را پیشنهاد کرده‌اید.

۱۸. **از طریق انجام دادن بیاموزید** - تا آنجا که می‌توانید مقالات دیگران را بررسی کنید. تشخیص دادن ضعف نوشته‌های دیگران و درس گرفتن از آنها آسان‌تر است. علاوه بر درس گرفتن از کار دیگران، می‌توان تاکتیک‌ها و راهبردها را آموخت و بدین ترتیب به نویسنده کارآتر و بهتر تبدیل شد و در پاسخ دادن به داوران تبحر پیدا کرد. اگر از تمام این مفاهیم در نوشته خود استفاده کنید در نوشتن مقالات تاثیرگذارتر پیشرفت می‌کنید. علاوه بر این تا فرصت بزرگی پیش نیاید نمی‌توانید با فرصت‌های کوچک نویسندگی خود را تقویت کنید. علاوه بر سرمقاله سان و لیتون (۲۰۱۴) که در مورد رابطه بین ساختار و تاثیر است؛ دیگر سرمقاله‌ها در زمینه موضوعاتی مانند رد (لیتون، ۲۰۱۲) و بررسی (لیتون، ۲۰۰۹) به نویسندگان کمک می‌کنند.

مراجع:

- Linton, J.D. 2012. How to Get Your Papers Rejected (or not). *Technovation*, 32(1), pp.6-8.
- Linton, J.D. 2009. Reviewing: the Unsung Heroes of Excellent Journals and Publications. *Technovation*, 29(1), pp.1-4.
- Sun, H. & Linton, J.D. 2014. Structuring Papers for Success: Making Your Paper More Like a High Impactpaper than a Deskreject. *Technovation*, 34(10), pp. 571-573.

این اثر ترجمه‌ای است از :

Linton, J. D. 2016. Improving Impact of Research Papers. *Technovation*, 52-53, pp. 1-3.

1. Technovation
  2. Harvard Business Review
  3. Introduction
  4. Literature review (setting of context)
  5. Method
  6. Results
  7. Discussion (contribution of work)
  8. Contribution
  9. Conclusion
  10. Sun, H., & Linton, J. D. (2014). Structuring papers for success: Making your paper more like a high impact publication than a desk reject. *Technovation*, 34(10), 571-573. (مقاله ۱، دوره ۵).
  11. Context
  12. Timbuktu
- (شماره ۱، بهار ۱۳۹۵، صفحه ۱-۷)

مترجمان:

علی بنیادی نائینی

استادیار دانشکده مهندسی پیشرفت، دانشگاه علم و صنعت، تهران، ایران.

حامد اسفندی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی دانشکده مهندسی پیشرفت، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران.